

י"ד אדר, תשע"ה, 5.3.2015

גיליון מס' 449

פרשת כי תשא

הבהלה לזהב

מאת שמעון שורק, קיבוץ שדה אליהו

בשבועות האחרונים אנחנו קוראים בפירוט רב את מצוות בניית המשכן על כל כליו. התורה נכנסת לפרטי פרטים של רימונים ופעמונים, משקלות מדויקים ואף דרכי מימון. לעומת המשכן, פרשת תכנון ובניית העגל תופסת חמשה פסוקים בלבד. אם נניח, כחלק מהמפרשים, שבשלב התכנון והבקשה מאהרון, לא יתכן שעם ששמע ארבעים יום לפני כן את "אנכי" ו"לא יהיה לך" מפי הגבורה ירצה לעבוד עבודה זרה ממש, ואז הבקשה היתה לגורם מתווך ומקשר כתחליף למשה (ורק לאחר מכן עבדו את העגל כעבודה זרה ממש), כלומר שרק התוצרים הסופיים בשני המקרים נראים במבט חיצוני דומים למדי – כלים פולחניים הכוללים זהב.

יש להתבונן בהבדל העצום בין המשכן לעגל. העגל נוצר "אינסטנט" – תוך יום, וגם הניגש לעבודתו קם, מעלה עולות ושלמים, אוכל שותה ומצחק. לעומת העגל, המשכן בנוי שכבות ושלבים. לא כל אחד זוכה לראות את הזהב – אלא רק הכהנים הנכנסים לאוהל ממש עם הכלים. הנכנס לחצר נתקל בשלבים מכינים – קודם הוא ניגש לכיור העשוי נחושת, שם הוא מתעסק באברים שאינם במרכז של עבודתנו הרוחנית – לא המוח והלב המסמלים את המחשבות הגבוהות והרגש, אלא בידיים וברגליים – המסמלים את העשייה. רק לאחר מכן מותר לו להגיש קרבנות על המזבח העשוי אף הוא מנחושת, ולאחר הטיהור בכיור נחושת, בחצר, הוא רואה את האדנים העשויים מכסף שנתרם בגביית מחצית השקל.

הקורא את פרשת העגל נדהם מהחוצפה שיש במחשבה שאפשר תוך יום לבנות אלוה וגם לעבוד אותו בהוללות. האמת היא שגם האדם המבקש לעמוד לפני ה' בתפילה או במשכן זקוק למידה מה של "מצח נחושה" (הנרמזת מהמילה נחושת, וגם ממקורה של הנחושת – המראות הצבועות של בנות ישראל), ושל העזות (הנרמזת ב"עורות עיזים" המכסים את המשכן) – כי איך יכול בשר ודם לא מושלם לעמוד לפני ה'?

התשובה טמונה בכיור – באפשרות של טהרה ונקיון מצד האדם, ובמזבח הנחושת – כפרה מה'. לאחר העזות והמצח הנחושה הנדרשות למשכן, האדם הרגיל (שאינו כהן) לא זוכה לגעת בזהב ממש אלא מצוי בתוך הכסף – הרומז לכיסופין – ברצון להתקרב ולגעת ממש, רצון שאינו מתממש אך ממלא את האדם בהוד ובהדר.

השבוע נקרא את מגילת אסתר שם ישנן שתי דמויות המנסות להשפיע על דעתו של המלך. המן הרשע בטוח בעצמו "למי יִחַפֵּץ הַמֶּלֶךְ לַעֲשׂוֹת יָקָר, יוֹתֵר מִמֶּנִּי" ומגיע למשתה ללא הכנה. לעומתו אסתר המלכה כלל לא בטוחה בעצמה, באה אל המלך לאחר שלושה ימי צום, וגם אז בקשתה היא רק "אם-מִצְאֲתִי חַן בְּעֵינֶיךָ הַמֶּלֶךְ, וְאִם-עַל-הַמֶּלֶךְ טוֹב" (בהשוואה זו מפתיע לגלות שגם מבנה חצר המלך הפנימית דומה להפליא למבנה המקדש).

הסוף של מי שבטוח בתמיכת המלך ידוע לעומת הסוף של מי שבאה בהכנעה תוך ביטול עצמי, וזה נכון גם כלפי המלך האמיתי שבמגילה, הקב"ה.

העגל מסמל את החוצפה של עולם חסר מחיצות וגבולות, הנגיש באופן מיידי, ואינו מבדיל בין קודש לחול. לעומת זאת העזות של המשכן היא "עזות דקדושה", הרצון לגשת אל ה', למרות שאנחנו אולי לא ראויים כך, מלווה בפעולות של טהרה, תשובה וכפרה (הכיור והמזבח), מתוך ידיעה שאת הקודש ממש – הזהב, לא נראה אלא רק נתמלא בכיסופים אליו.

עלינו לפתח, במיוחד ב"שבוע שחל בו" (פורים) את שני הכוחות הללו – את העזות יחד עם הצבת הגבולות – ואז נזכה להכנס אל הקודש ולחוש בקרבת א-לוהים.

שמעון שורק, חבר שדה אליהו. בוגר הכשרת בני"ע אנגליה ושיבות הקבה"ד. נשוי לתמר ואב ל4 בנות. משמש כמזכיר היישוב משכיות שבבקעת הירדן, יו"ר בי"ס שק"ד בשדה אליהו, ומנהל את בית מדרש קדם לבוגרי צבא בקיבוץ. בזכות הקיבוץ זוכה ללמוד וללמד תורה במסגרות שונות: דף יומי, הלכה, הסידות ועוד.

אפשר לקבל את דף פרשת השבוע של הקיבוץ הדתי בדואר אלקטרוני או לראות אותו באינטרנט באתר של תנועת הקיבוץ הדתי בכתובת: www.kdati.org.il/parashat/hashavua.htm כדי לקבל את הדף כל שבוע בדואר אלקטרוני, יש לשלוח הודעה אל: webmaster@kdati.org.il ולרשום subscribe בשורת הנושא. כדי להפסיק, יש לכתוב unsubscribe בשורת הנושא. תגובות למאמרים וכן הצעות לכתוב מאמרים, יש לשלוח אל: amudim@kdati.org.il אתר האינטרנט של הקיבוץ הדתי: www.kdati.org